

HARARİ DİYOR Kİ, „BİR ÜLKEYİ SÖMÜRGELEŞTİRMEK İÇİN ARTIK ORAYA ULUS DEVLETİN ASKER GÖNDERMESİNE GEREK KALMADI“...

Münir Aktolga
Ekim 2020

https://www.ekathimerini.com/257687/article/ekathimerini/comment/harari-if-you-want-to-make-a-country-a-colony-dont-send-the-tanks-in-just-get-the-data-out?fbclid=IwAR2mzISgcJ9INbAGwmcldJQ4Ei7znjUAmRZ-Ffd47V9oPHn_htOC_xWmLZg

Harari'nin konuşması İngilizce; ama söylediği şeyler daha önce Türkçe'ye de çevrilmiş olan kitaplarındaki görüşlerden farklı değil... Bu nedenle, bu yazıyla ne demek istediğimizin anlaşılabilmesi için illa ki onu okumaya gerek yok diye düşünüyorum!..

Yüzeysel olarak bakınca, bu arkadaş küreselleşme sürecinin akışına ilişkin birçok doğru şeyler söylüyor... Ancak, bütün bu söylenenlerin, anlatılan „hikayenin“ bir tek amacı var ki o da, sürecin mekanik akışını şu anki sistemin zemininde ele alarak sonsuza kadar sürecek yeni bir kapitalist paradigma yaratmak...

Evet, hakkını yemeyelim, bu arkadaşın birçok doğru şeyler de söylediğinin altını çizdik; ama, hemen bunun ardından da dedik ki, bütün bunlar sürecin sadece bir yanı... Yani o, aynı sürecin -küreselleşme sürecinin- kendi içinde diyalektik inkarını da birlikte yaratarak geliştiğini göremiyor!.. Anneyi görüyor, ama onun hamile olduğunu -ana karnındaki çocuğu- göremiyor!..

Tıpkı bir zamanlar, feodallerin kendi elleriyle yarattıkları „Kent“ toplumunun içinde -tıpkı ana rahminde gelişmeye başlayan bir çocuk gibi- kapitalizmin de feodal sistemin diyalektik inkarı olarak geliştiğini göremiyor...

Yapay zekanın (AI) 'nın daha da geliştiği, üretim süreci içinde artık belirleyici olanın robotlar haline geldiği bir dünyada -işçi sınıfının güneşin altındaki kar gibi eridiği bir dünyada- kapitalistlere yer kalır mı!?... Bu kadar basit bir gerçeği göremiyor Hariri...

İdeoloji denilen şey işte böyle bir şeydir; hiç farkında olmadan takarız o gözlükleri yaşanılan hayatın içinde!.. Tabii bu sadece Hariri için değil, bütün ideolojiler için geçerlidir...

Kapitalizmin varoluş nedeni artık değerdir... Robotlar, (AI) artık değer üretir mi hiç!?.. „Bir ülkeyi sömürge haline getirmek için artık oraya ulus devletin silahlı güçlerini göndermenize gerek yok“ diyor Hariri... doğru... ama süreç içinde zaten ulus devletin kendisinin de kendi diyalektik inkarına dönüşmeye başladığını-başlayacağını göremiyor... Şu anki ulus devlet ayak sürümlerinin sadece suyun akışına karşı dirençten öteye gidemeyeceğini göremiyor!

Küreselleşme sürecinin olağanüstü hızla geliştiği bir dünyada, bu hıza yetişemeyenlerin eski güzel günleri geri getirmek için atalet direnciyle frene basmaya çalıştıkları bir süreçte, ulus devletler düzeyinde olsun, eski konumunu kaybetmeye

başlayan, küreselleşmeden rahatsız olan eski dünyanın insanların popüls reaksiyonları düzeyinde olsun, suyun akışına karşı kulaç atmanın bir faydası var mı?..

Evet, bu arkadaşın geleceğe yönelik paradigmal bakışını belirleyen, kapitalizmin yapay zeka (AI) düzeyindeki gelişmelerden de yararlanarak sonsuza kadar varlığını sürdüreceğidir... Öyle ki, bu arkadaşına göre giderekten iki yeni sınıf doğacak: Yeni tipten akıllı kapitalistler ve hiçbir işe yaramayanlar!!..

Bu arkadaşına şu soruyu sormak lazım: Peki o "yeni-akıllı kapitalistler" hiçbir satınalma gücü kalmayan bu „işe yaramayanların“ sırtından nasıl artı değer üretecekler?.. Robotlar ve AI -o aşamada- artı değer üretmeyeceğine göre, kapitalistin varoluş koşulu ne olacak?..

Şu anda kapitalist sistem iki paradigma üretmeye çalışıyor: Birincisi, Trump'tan Bolsanoro'ya, bizdekilere kadar, ulus devletlerin halâ belirleyici olduğunu ve olmaya devam edeceğini anlatan ulus devlet direncinin söylemidir... Bu tabi eski dünya içindeki düzenlerinin bozulmasından rahatsız olan, kendini yeniden üretme zahmetine katlanamayan insanlardan da reaksiyoner-popülist bir destek buluyor...

İkincisi ise, küresel sermaye çevrelerinin yaratmaya çalıştığı -Harrari'nin hikayesinde anlamını bulan- kapitalizmin sonsuza kadar sürüp gideceğine dair kikaye!..

Ne diyelim, kolay gelsin!.. Suyun akışına karşı kulaç atmak mümkündür, ama nereye kadar?..

Peki, eskinin içinde, onun diyalektik inkarı olarak gelişen „bilgi toplumunun -modern sınıfsız toplumun“- insanların söyleyeceği şey yok mu bunların karşısında? Enseyi karartmayın, ay gecenin karanlığında doğar demiştik!..